

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **D. O.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 4. 2018 (na rozhodnutí nesprávně uvedeno datum 25. 4. 2017), č. j. MV-27496-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 11. 2019, č. j. 30 A 125/2018 - 48,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 4. 1. 2018, č. j. OAM-9633-13/PP-2017, zastavilo řízení o žádosti žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu ze dne 21. 6. 2017, podané dle § 87b odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) odvolání žalobkyně zamítla.

[3] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“). Ten rozsudkem ze dne 13. 11. 2019, č. j. 30 A 125/2018 – 48 (dále jen „napadený rozsudek“) žalobu zamítl a dal za pravdu správním orgánům, že žalobkyně byla povinna předložit doklad o (v té době) existujícím zdravotním pojištění již v řízení před správním orgánem prvního stupně. V odvolacím řízení již žalobkyní předložený doklad o zdravotním pojištění nebylo možné považovat za právně relevantní.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku krajského soudu včas podanou kasační stížností. Navrhla, aby kasační soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně též navrhla, aby soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Stěžovatelka svůj návrh uvedla odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 – 96, a v souvislosti s tím dodala, že nepřiznáním odkladného účinku by jí bylo znemožněno potenciálně přicestovat do České republiky a osobně se účastnit řízení o kasační stížnosti, radit se se svým zástupcem a dávat mu pokyny pro další postup.

[5] Stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodnila též skutečností, že na území České republiky žije se svým manželem, o jehož žádosti o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky rovněž v současnosti probíhá řízení. Na území České republiky žije též jejich syn, který je, stejně jako celá jeho rodina včetně stěžovatelčina vnuka, občanem České republiky. Stěžovatelka je značně závislá na pomoci synovy rodiny, a to jak fyzicky, tak finančně, neboť prodělala rakovinu dělohy a následně též rakovinu prsu (což doložila výpisem ze zdravotní dokumentace ze dne 15. 8. 2019) a není schopna samostatného života a péče o svou osobu.

[6] Stěžovatelka rovněž zdůraznila, že řízení o její žádosti o povolení k přechodnému pobytu bylo zastaveno z formálních důvodů (nedoložení dokladu o zdravotním pojištění), nikoliv proto, že by nesplňovala podmínku, zda je či není rodinným příslušníkem občana Evropské unie.

[7] Na závěr stěžovatelka doplnila, že splňuje i další podmínku pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť nepředstavuje žádné ohrožení státem chráněných zájmů a veřejného pořádku. Dle stěžovatelky je v důsledku nepřiznání odkladného účinku a s tím související povinnosti vycestovat z území a vyčkávat na rozhodnutí v zemi původu zvyšováno riziko, že její případný úspěch bude pouze formální a bude prodlužována doba její nepřítomnosti na území České republiky i se všemi negativními důsledky s tím spojenými.

[8] Žalovaná vyslovila souhlas s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti.

[9] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatelčin návrh je důvodný a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[11] Z četné judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že institut odkladného účinku se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních práv. Kasační stížnost je však mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí by proto měl být přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „*nepoměrně větší újme*“. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tímto zákonným postupem je meritorní rozhodnutí o kasační stížnosti, nikoliv přiznání odkladného účinku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 5 Afs 84/2012 - 33).

[12] Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat nenahraditelnou újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[13] Nejvyšší správní soud přihlédl ke všem okolnostem případu a shledal, že v případě, že by stěžovatelka byla povinna opustit území před tím, než bude o její kasační stížnosti rozhodnuto, by pro ni mohlo znamenat nenahraditelnou újmu. Pro výkon stěžovatelčina práva na spravedlivý proces totiž může být její přítomnost v České republice až do skončení řízení o kasační stížnosti podstatná. Ačkoli je stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátem, nelze opomenout, že součástí práva na spravedlivý proces je také právo vystupovat osobně v řízení, být v kontaktu se svým právním zástupcem a udělovat mu konkrétní pokyny (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2017, č. j. 6 Azs 66/2017 - 32). Taková práva by stěžovatelka v případě opuštění území České republiky vykonávat v podstatě nemohla.

[14] Nenahraditelnou újmu, která by stěžovatelce mohla vzniknout v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud shledal rovněž v případném odloučení od rodinných příslušníků žijících na území České republiky, na nichž je stěžovatelka s ohledem na svůj vážný zdravotní stav materiálně i fyzicky závislá.

[15] Naopak Nejvyšší správní soud pokládá za nepravděpodobné, že by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila újma jiným osobám, jelikož tomu žádné indicie nenasvědčují. Nejvyšší správní soud tak vyhodnotil, že újma, která by mohla v případě nepřiznání odkladného účinku vzniknout stěžovatelce, je nepoměrně větší, než jaká by mohla vzniknout jiným osobám.

[16] Nejvyšší správní soud rovněž neshledal existenci skutečností, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného vykladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážít intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“.

[17] V posuzovaném případě jsou tedy naplněny všechny shora vymezené podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal.

[18] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu